

τερα τὸ Βρετανικὸν Ναυαρχεῖον διαβιβάζει συγκαρητήρια τῶν Λόρδων τοῦ Ναυαρχείου πρὸς τὸν Κυβερνήτην τοῦ Ἀντιτορπιλικοῦ («Ἀδρίας») καὶ τονίζει, ὅτι χάρις εἰς τὴν τόλμην καὶ ἐπιδεξιότητά του κατέστη δυνατόν νὰ φθάσῃ τὸ πλοῖον του ἀσφαλῶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ Μεγάλη Ἀγγλία τιμᾷ τὸν Τούμπαν καὶ ἐν τῷ προσώπῳ του τὴν «μικρὰν Ἀγγλίαν» καὶ ὅλας τὰς ἄλλας μικρὰς Ἀγγλίας ποῦ συνεχιστὰὶ παναρχαίου πολιτισμοῦ εἶναι διεσπαρμέναι εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος μας καὶ συμμετεῖχον εἰς τὸν ἀγῶνα παλαιότερον μὲ πολεμικά τους σκάφη, σήμερον μὲ δεκάδας ἑκατομμυρίων τόννων ἐμπορικῶν πλοίων ποῦ εἰς ἐποχὴν πολέμου εὐρίσκονται καὶ αὐτὰ εἰς τὴν πρωτοπορείαν τοῦ ἀγῶνος καὶ ποῦ ἐξασφαλίζουν τὴν συνέχισιν τοῦ πολέμου καὶ τὴν τελικὴν νίκην. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ Περικλῆς ἐλποεῖτο ὅτι αἱ Ἀθῆναι τον δὲν ἦσαν νῆσος.

Κύριε Συνάδελφε, ἐτιμήσατε τὴν Χώραν μας καὶ ἐδιακρίθητε ἐπὶ Στρατιωτικῇ Ἐπιστήμῃ καὶ ἐπὶ Ἀρετῇ.

Καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

ΑΙΓΑΙΟΝ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΑ

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Εὐχαριστῶ Ὑμᾶς θερμῶς κύριε Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας, διὰ τοὺς ἐξαιρετοὺς καὶ φιλόφρονας λόγους, οὓς εἶχατε τὴν ἐγγενῆ καλωσύνην νὰ μοῦ ἀπευθύνετε. Καὶ εὐχαριστῶ, ὁμοίως, διὰ τὴν περιβολὴν τῆς ἀλύσεως, ἣ ὁποία ἀποτελεῖ σύμβολον ἰσοβίου δεσμοῦ πρὸς τὸ Ἀνώτατον τοῦτο Πνευματικὸν ἴδρυμα τῆς Χώρας.

Ἐπιθυμῶ ἐπίσης νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς καὶ τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν τόσον εὐμενῆ δι' ἐμὲ ψῆφον των, ἣ ὁποία μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ὀμιλῶ σήμερον ἀπὸ τοῦ ἐξόχως τιμητικοῦ καὶ διακεκριμένου τούτου βήματος. Καὶ ὑποβάλλω ὁμοίως τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Κύριον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐνθουσιάζησαν νὰ ἐπικυρώσουν τὴν ἐκλογήν μου.

Κύριε Λεωνίδα Ζέρβα. Γνωρίζω καλῶς τὴν λαμπρὰν πνευματικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν δρασίαν σας καὶ τὸ ἐξαιρετὸν ἔργον τὸ ὁποῖον ἀπεδώσατε εἰς τὴν Χώραν ἀπὸ πολλαπλῶν σκοπιῶν. Εἶναι πλήρως γνωστὰ εἰς τοὺς Ἑλληνικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς Διεθνεῖς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τὸ κῶρος σας, τὰ ἐπιτεύγματά σας καὶ ἡ ἐπιστη-

μονική ἀκτινοβολία σας. Διὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ σᾶς εἶπω ὅτι αισθάνομαι ὄλως ἰδιαιτέραν τιμὴν, διότι προσωπικότης τῆς ὑμετέρας ὀλκῆς εὐηρεστήθη νὰ μὲ δεξιωθῆ σήμερον καὶ νὰ ἐκφρασθῆ μὲ τόσον κολακευτικούς χαρακτηρισμούς δι' ἐμέ. Σᾶς ὑποβάλλω τὰς θεομὰς καὶ ἐκ βαθέων εὐχαριστίας μου.

Κατὰ τὴν σημαντικὴν καὶ ὠραίαν αὐτὴν στιγμὴν τῆς ζωῆς μου, ἡ σκέψις μου ἀνατρέχει εἰς τοὺς προσηγηθέντας ἐμοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὴν Ἔδραν τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιστημῶν διακεκριμένους Στρατιωτικούς καὶ σοφοὺς ἐρευνητάς, τοὺς Στρατηγὸν Ἀλ. Μαζαράκη, Ναύαρχον Στ. Λυκούδη καὶ Ναύαρχον Δημ. Φωκᾶν.

Εἶχα τὴν τιμὴν καὶ τὴν τύχην νὰ ὑπηρετήσω ὑπὸ τὸν Ναύαρχον Φωκᾶν καὶ συνεπῶς εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τὰς ἀρετὰς τοῦ διακεκριμένου τούτου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν διαφορὰν ἡλικίας, μὲ ἐτίμα διὰ τῆς φιλίας καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης του. Πλεῖστα ὅσα ἀπεκόμισα καὶ πλεῖστα ὅσα ἐδιδάχθην παρ' αὐτοῦ. Αἱ ἀρεταὶ ὑφ' ὧν ἦτο κεκοσμημένος καὶ αἱ πολλαπλαῖ καὶ ποικίλαι γνώσεις του τοῦ εἶχον προσδώσει ἐξαιρετον κῆρος καὶ εἶχον ἐπισύρει τὸν σεβασμὸν.

Ἀφῆκε ἀξιόλογον συγγραφικὸν ἔργον, κυρίως ἱστορικόν, ναυτικοῦ περιεχομένου, τὸ ὁποῖον ἐκτιμᾶται ἰδιαιτέρως. Ἡ δίτομος ἔκθεσις του ἐπὶ τῆς δράσεως τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὸν Βον Παγκόσμιον Πόλεμον ἀποτελεῖ ὄντως μνημεῖον τοῦ εἴδους.

Ἐποκλίνομαι μὲ σεβασμὸν καὶ συγκίνησιν πρὸς τῆς ἱερᾶς σκιᾶς του.

Κύριε Πρόεδρε,

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Χώρα μας ἀναιτίως καὶ ἀθελήτως ἔχει ἐμπλακῆ εἰς μίαν λίαν σοβαρὰν κρίσιν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεών της πρὸς τὴν Τουρκίαν. Αἱ ἤδη τεταραγμέναι σχέσεις τῶν δύο Κρατῶν λόγῳ τοῦ Κυπριακοῦ, ἐπεδεινώθησαν ἀπὸ τοῦ 1972 σοβαρῶς ἐξ αἰτίας νέων βλέψεων καὶ ἀπαιτήσεων τῆς Τουρκίας, διὰ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Αἰγαίου, πλέον.

Τὸ θέμα εἶναι ἐξόχως σοβαρὸν διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ πάντοτε ἐπίκαιρον. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ὁ ὁποῖος μὲ ὤθησε νὰ ἐπιλέξω ὡς θέμα τῆς σημερινῆς ὁμιλίας μου τὸ ΑἴΓΑΙΟΝ.

Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀλοκληρωθῆ καὶ νὰ ἐξαντληθῆ ἐν τόσον μέγα θέμα εἰς μίαν ὁμιλίαν περιορισμένης χρονικῆς διαρκείας, ὡς ἡ σημερινή.

Σήμερον θὰ προσπαθίσω νὰ θέσω καὶ νὰ ἐξετάσω τὸ πρόβλημα τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῶν κυριωτέρων πλευρῶν του. Διὰ νὰ καταστῆ πλέον ἀντιληπτὸν καὶ εὐληπτὸν θὰ ἀκολουθήσω τὴν μέθοδον τῆς ἀναλύσεως, διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν Τουρκικῶν θέσεων καὶ ἐπιχειρημάτων πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς θέσεις, ὥστε νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ πλήρης καὶ ἀντικειμενικὴ ἐξαγωγή συμπερασμάτων.

Ἡ Τουρκία ἀρχικῶς διὰ τῶν ἀπὸ τοῦ 1972 γνωστῶν νύξεων καὶ ὑπαιγμῶν καὶ βραδύτερον διὰ τῶν ἐπίσης γνωστῶν «παραχωρήσεων ἀδειῶν», κατὰ τὰ ἔτη 1973 καὶ 1974, πρὸς τὴν Τουρκικὴν Κρατικὴν Ἑταιρείαν Πετρελαίων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν μεταγενεστέρων ἐρευνητικῶν πλῶν τοῦ εἰδικοῦ σκάφους ΣΙΣΜΙΚ, ἐξεδήλωσε πλέον ἢ σαφῶς τὰς προθέσεις της ὅπως διεκδικήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ἥμισυ τῆς ὑφαλοκρηπίδος τοῦ ΑἰΓΑΙΟΥ.

Ἡ πρόθεσις της αὐτῆ ἐμφανίζεται πλέον σαφῆς ἐκ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ πέραν τῶν βλέψεων της διὰ τὴν ὑφαλοκρηπίδα προέβαλλε καὶ «δεσμὴν» ὄλην διεκδικήσεων καὶ διαρρυθμίσεων ἀφορῶσῶν εἰς θέματα ζωνῶν εὐθύνης τοῦ Αἰγαίου. Καὶ συγκεκριμένως προέβαλλεν ἀξιώσεις διὰ νέαν διαρρυθμίσειν τῶν ζωνῶν εὐθύνης τοῦ ναυτικοῦ ἐλέγχου, ζητεῖ μετακίνησειν πρὸς ὄφελός της τῆς διαχωριστικῆς γραμμῆς ἐλέγχου ἐναερίου κυκλοφορίας, τοῦ γνωστοῦ F.I.R. καὶ λοιπὰς.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα δὲν σημαίνουν τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ ὅτι, μετὰ πάροδον ἡμίσεος καὶ πλέον αἰῶνος σχετικῶς ἡρέμων σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν, ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς δηλαδὴ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, ἀντιμετωπίζομεν σήμερον σαφῆ ἀπειλήν κατὰ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ τοῦ ζωτικοῦ μας χώρου.

Τὰ προβαλλόμενα Τουρκικὰ αἰτήματα εἶναι μορφῆς Νομικῆς, Γεωμορφολογικῆς καὶ Πολιτικῆς. Θὰ προβῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκάστου τούτων ἰδιαίτερος, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν Νομικῶν ἐπιχειρημάτων.

Ἡ Τουρκία, κατ' ἀρχὴν, θεωρεῖ καὶ ὑποστηρίζει ὅτι δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Διεθνoῦς κατὰ θάλασσαν Δικαίου ὡς μὴ ἔχουσα ὑπογράψει τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης τοῦ 1958.

Ἐν συνεχείᾳ ὑποστηρίζει ὅτι καὶ ἂν θεωρηθῇ ὅτι αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως τοῦ 1958 ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Αἰγαίου, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προκύψῃ μία δεσμευτικὴ εἰς βάρους της ὀριοθέτησις τῆς ὑφαλοκρηπίδος.

Ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι ἡ Σύμβασις τῆς Γενεύης δὲν καθορίζει τρόπον αὐτομάτου ὀριοθετήσεως, δεδομένου ὅτι προβλέπει ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ διὰ συμφωνίας τῶν δύο χωρῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο δέον νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης τοῦ 1958 περὶ ὑφαλοκρηπίδος ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα : «...Ἡ ὀριοθέτησις γίνεται διὰ συμφωνίας. Ἐλλείπει συμφωνίας, ἰσχύει ἡ μέση γραμμὴ (μεταξὺ τῶν ἀκτῶν τῶν δύο χωρῶν), ἐκτὸς ἐὰν εἰδικαὶ περιπτώσεις ἐπιβάλλουν διάφορον χάραξιν.....».

Περαιτέρω ἡ Τουρκικὴ ἄποψις δίδει τὴν ἐρμηνεῖαν ὅτι ἀποκλείονται αὐτόματοι λύσεις, ἕκαστον δὲ πρόβλημα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται συμφώνως πρὸς τὰς πάσης φύσεως εἰδικὰς συνθήκας αἱ ὁποῖαι τὸ ἐπιρροάζουν.

Ἐν συνεχείᾳ ἰσχυρίζεται ὅτι καὶ ἡ μετὰ τὸ 1958 ἀκολουθηθεῖσα πρακτικὴ τῶν Κρατῶν, ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις Διεθνῶν Δικαστηρίων, αἱ ὁποῖαι διαμορφώνουν τὸ Διεθνὲς Δίκαιον, παρουσιάζουν παραδείγματα τὰ ὁποῖα ἐνισχύουν τὰς Τουρκικὰς θέσεις. Καὶ συγκεκριμένως ὑποστηρίζουν ὅτι δύναται νὰ χαρακτηρῆ ὀριοθετικὴ γραμμὴ ὑφαλοκρηπίδος ὅπισθεν νήσων ἀνηκουσῶν εἰς ἄλλο Κράτος, περαιτέρω δὲ ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ κανὼν τῆς Μέσης Γραμμῆς δὲν τυγχάνει αὐτομάτου ἐφαρμογῆς.

Οἱ Τοῦρκοι διὰ νὰ βασίσουν τὴν ἐπιχειρηματολογίαν αὐτὴν ἔχουν ἐπιλέξει, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τρεῖς περιπτώσεις τὰς ὁποίας ἐντόνως προβάλλουν, ὡς προηγούμενα δῆθεν εὐνοϊκὰ διὰ τούτους καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων κυρίως ἐπιμένουν.

Ἴδου αἱ περιπτώσεις αὐταί.

α) Ἀπόφασις Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου διὰ τὴν Βόρειον Θάλασσαν (1969), διὰ τῆς ὁποίας ἐξεχωρήθη εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν εἰς βάρος τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Δανίας, ὑφαλοκρηπίς πέραν τῆς («μέσης γραμμῆς») μετ' σκεπτικῶν βάσει τοῦ Κανόνος τῆς Ἐπιεικείας, τοῦ γνωστοῦ Ἀγγλικοῦ νομικοῦ ὄρου τῆς *Equity*.

β) Ἀπόφασις Ἀγγλο - Γαλλικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου (1977), διὰ τῆς ὁποίας αἱ Βρετανικαὶ νησίδες τῆς Μάγχης (*Channel Islands*) ἐνεκλωβίσθησαν ἐντὸς τῆς Γαλλικῆς ἡπειρωτικῆς ὑφαλοκρηπίδος.

γ) Καὶ τέλος, εἰς συμφωνίαν Αὐστραλίας - Παπούας Ν. Γουϊνέας (1978), διὰ τῆς ὁποίας τρεῖς νησίδες τῆς Αὐστραλίας εὐρισκόμεναι πλησίον τῶν ἀκτῶν τῆς Παπούας Ν. Γουϊνέας («ἐνεκλωβίσθησαν») ὑπὸ ὄρους εἰς τὴν ζώνην δικαιοδοσίας τῆς Γουϊνέας.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, οἱ Τοῦρκοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἀσχέτως τοῦ («γράμματος») τῶν Διεθνῶν Νόμων, πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι βασικὴ ἀρχὴ καὶ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς παντὸς δικαίου εἶναι ἡ ἀπονομὴ τῆς «Δικαιοσύνης», ἀποδιδομένης διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐπιεικείας, τῆς *Equity*.

Συνεπῶς ὑποστηρίζουν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ποτέ, ἡ Τουρκία ἡ ὁποία εἶναι μία ἐκ τῶν δύο χωρῶν πὸν περιβάλλουν τὸ Αἰγαῖον νὰ περιορισθῆ εἰς ἐλαχίστην μόνον ὑφαλοκρηπίδα εὐρισκομένην ἐντὸς τοῦ περιορισμένου χώρου τοῦ μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μικρασίας. Τοῦτο θεωροῦν ὅτι θὰ ἐσήμαινε προφανῆ («ἀδικίαν»).

Αὐτὰ δὲν εἶναι τὰ μόνα, ἀλλὰ εἶναι τὰ κύρια Τουρκικὰ νομικὰ ἐπιχειρήματα.

Θὰ ἐκθέσω νῦν τὰς ἐπ' αὐτῶν Ἑλληνικὰς νομικὰς θέσεις :

α) Θεωρείται, πρώτον, ότι η Σύμβασις τῆς Γενεύης τοῦ 1958, μετὰ τὴν ἐπὶ τόσα ἔτη ἐφαρμογὴν τῆς ἔχει πλέον ἐπιβληθῆ καὶ καθιερωθῆ ὡς Διεθνὲς «θετικόν» Δίκαιον. Συναφῆς πρὸς τὴν ἄποψιν αὐτὴν εἶναι ἄλλως τε καὶ ἡ γνωμοδότησις Διεθνοῦς Δικαστηρίου τοῦ 1969, ἡ ὁποία δέχεται ὅτι αἱ θεμελιώδεις διατάξεις τῆς Συμβάσεως ταύτης (μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι περιλαμβάνεται καὶ ἡ διάταξις περὶ «ἴσων δικαιωμάτων» τῶν νήσων) ἰσχύουν πλέον ὡς μέρος τοῦ ἐφαρμοζομένου Διεθνοῦς Δικαίου. Ἐπομένως ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν ὑπέγραψαν τὴν Σύμβασιν τῆς Γενεύης, δὲν σημαίνει ὅτι δύνανται οὗτοι νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἰσχὺν τῆς.

Ἄλλως τε ἡ διεθνῶς ἐπικρατοῦσα ἰσχὺς τῆς διατάξεως αὐτῆς, ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, καὶ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καθ' ὃ, ἡ συντριπτικὴ κυριολεκτικῶς πλειονοψηφία τῶν 60 περίπου ἐπιτευχθεισῶν συμφωνιῶν ὀριοθετήσεως ὑφαλοκρηπίδων, ἔχουν βασισθῆ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς «μέσης γραμμῆς» ὡς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν καθ' ἣν αἱ νῆσοι δικαιοῦνται ὑφαλοκρηπίδος ἀκριβῶς ὡς καὶ αἱ ἠπειρωτικαὶ ἀκταί.

Βεβαίως ἡ Σύμβασις τῆς Γενεύης 1958 προβλέπει ὅτι προκίπτουσαι διαφορῆναι ὀριοθετήσεως θὰ ἐπιλύωνται διὰ συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν δύο μερῶν. Τοῦτο ἐξυπακούεται. Φυσικὰ ὅμως διὰ τὴν σύναψιν τοιούτων συμφωνιῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρνηθοῦν ἢ παραμερισθοῦν αἱ Ἄρχαί τοῦ ἰσχύοντος Διεθνοῦς συμβατικοῦ ἢ ἐθιμικοῦ Δικαίου.

Σχετικῶς μὲ τὰ προβαλλόμενα παρὰ τῶν Τοῦρκων παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα προηγουμένως κατὰ τὴν παρουσίαν τῶν Τουρκικῶν νομικῶν ἐπιχειρημάτων, τῆς ἐφαρμογῆς δηλαδὴ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἐπιεικείας, τῆς Equity, καὶ τοῦ ἐγκλωβισμοῦ τῶν νήσων, ταῦτα ἀφοροῦν εἰς ὄλως εἰδικὰ περιπτώσεις ποὺ δὲν δύνανται νὰ ἔχουν οὐδεμίαν ὁμοιότητα πρὸς τὴν κατάστασιν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ἀποτελοῦν ἐλαχίστας («ἐξαιρέσεις»), αἱ ὁποῖαι ἀκριβῶς τονίζουν τὴν βασικὴν ἀξίαν τοῦ «Γενικοῦ Κανόνος».

Καὶ ἰδὸν διατί. Ἀπαντῶ εἰς τὰ τρία παραδείγματα τῶν Τοῦρκων.

α) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Βορείου Θαλάσσης μεταξὺ Ἀντικῆς Γερμανίας καὶ Ὀλλανδίας - Δανίας, δὲν ὑπῆρχον νῆσοι. Συνεπῶς δὲν εἶναι παράδειγμα πρὸς μίμνησιν διὰ τὸ Αἰγαῖον.

β) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν νήσων τῆς Μάγχης (Channel Islands), αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι εἶναι ἀποκεκομμέναι ἀπὸ τὴν Μ. Βρετανίαν, εἶναι μόνον δύο καὶ περιβάλλονται οὐσιαστικῶς ἀπὸ τὰ ἀκρωτήρια ἐνὸς Γαλλικοῦ κόλπου, εἶναι δηλαδὴ Hug. Πέραν ὅμως τούτων σημειῶ ὅτι τὸ Διαιτητικὸν τοῦτο Δικαστήριον ρητῶς ἐδέχθη ὅτι ἡ περίπτωσις τῶν νήσων αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ «προηγού-

μενον», καθ' ὅσον ἐγνωμάτευσεν ὡς ἐξῆς. Ἐναγιγνώσκω: «.... ἡ περίπτωσις (τῆς Μάγχης) εἶναι τελείως διάφορος ἄλλων περιπτώσεων, ἔνθα («πολλοὶ νῆσοι») ἐκτείνονται (ἀλυσοειδῶς) ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἠπειρωτικῶν ἀκτῶν.....»).

Ἐοφείλω νὰ τονίσω ὅτι εἰς τὴν ἐρμηνείαν αὐτὴν οὐσιαστικῶς διαφαίνεται μία (φωτογραφική), δύναμις νὰ εἴπω, ἀπεικόνισις τοῦ Αἰγαίου.

γ) Τέλος, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς συμφωνίας Αὐστραλίας - Παπούας Ν. Γουινέας, συννητήρηκε καὶ συναφὲς θέμα ἀμφισβητήσεως τῆς («κυριαρχίας») ἐκάστης τῶν δύο χωρῶν ἐπὶ τῶν νήσων πρὸς («ἐνεκλωβίσθησαν»). Καὶ ἡ Αὐστραλία ἀπεδέχθη μὲν τὸν ἐγκλωβισμόν, ἀλλὰ μόνον εἰς ἀντάλλαγμα ἀναγνώρισεως παρὰ τῆς Ν.Γουινέας τῆς κυριαρχίας τῆς Αὐστραλίας ἐπὶ τῶν νήσων αὐτῶν.

Πρόβλημα κυριαρχίας ὁμως δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ Αἰγαῖον.

Συμπεραίνεται λοιπὸν ὅτι τὰ προβαλλόμενα κύρια νομικὰ ἐπιχειρήματα τῆς Τουρκίας δὲν εὐσταθοῦν.

Κατόπιν τούτων ἐμφαίνεται ὅτι ἡ συνδεδυασμένη ἐφαρμογὴ τῶν βασικῶν, τῶν («θεμελιωδῶν») κανόνων τοῦ ἰσχύοντος νῦν Διεθνοῦς Δικαίου, δηλαδὴ τῶν κανόνων τῆς («μέσης γραμμῆς») καὶ τῶν «ἴσων δικαιωμάτων τῶν νήσων») συμπίπτει πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἃς ἡ χάραξις ὀριοθετικῆς γραμμῆς δεόν νὰ γίνῃ μετὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν ἐναντι ἀκτῶν τῆς Μικρασίας.

Παρομοία λύσις εἶναι δικαία διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν ἀδικεῖ οὐδὲ πόρρωθεν τὴν Τουρκίαν. Δὲν δύναται ἄλλως τε νὰ ἀγνοηθῇ τὸ γεγονός καθ' ὃ τὸ Αἰγαῖον εἶναι Ἐρχιπέλαγος ὡς ἀνεκαθεν χαρακτηρίζεται οὕτως, καὶ ὄχι νησιδες τινές, ἀποτελεῖ δὲ βάσει τῆς μακροαίωνος ἱστορίας του, ὅσον καὶ βάσει τῆς ὑφισταμένης γεωπολιτικῆς πραγματικότητος, ἀναπόσπαστον τμῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ χώρου.

Ἐξ ἀντιθέτου, θὰ ἀπετέλει, πέραν τοῦ σαφοῦς πνεύματος καὶ γράμματος τῆς Συμβάσεως τῆς Γενεύης, καὶ παραβίασιν τῆς βασικῆς ἐννοίας τῆς («Δικαιοσύνης»), διότι θὰ ἀπεστέρει τοὺς Ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς τῶν μεγάλων Ἑλληνικῶν νήσων, τοῦ κυριαρχικοῦ δικαιώματός των νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἐαυτῶν ὑφαλοκρηπίδα. Ἢδη θὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν Γεωμορφολογικῶν ἀπαιτήσεων.

Τὰ ἐπὶ τούτων Τουρκικὰ ἐπιχειρήματα βασίζονται ἐπὶ μιᾷ ἰδικῆς των θεωρίας, ἣν καὶ ἀντιγράφω σχεδὸν ἐπὶ λέξει, καθ' ἣν («ἡ ὅλη φυσικὴ γεωμορφολογικὴ διαμόρφωσις τοῦ βυθοῦ τοῦ Αἰγαίου εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀποδεικνύεται εὐκόλως ὅτι μέγα τμῆμα τῆς ἀνατολικῆς («λεκάνης») αὐτοῦ, ἀποτελεῖ («φυσικὴν προέκτασιν») τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ δὲ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου καὶ Δωδεκανήσων («ἐπιβάθηνται») ἀπλῶς ἐπ' αὐτῆς. Συνεπῶς, αἱ νῆσοι αὗται δὲν δύναται νὰ δικαιουῦνται ἰδίας ὑφαλοκρηπίδος»).

Ταῦτα ἡ Ἑλληνική ἄποψις κρίνει ὅτι εἶναι ἀθάίρετα, ἀντι-ἐπιστημονικά καὶ τελείως ξένα πρὸς πᾶσαν νομικὴν κατοχύρωσιν, οὐδόλως δὲ καὶ οὐδαμοῦ ἐπιβεβαιοῦνται ἀπὸ ἐγκύρους διεθνεῖς ἐπιστημονικοὺς κύκλους. Πέραν τούτων ὅμως κατὰ διεθνῶς παραδεδεγμένην ἀρχὴν, ἐπιβεβαιωθεῖσαν καὶ ἀπὸ τὴν πρακτικὴν τῶν Κρατῶν, ἡ Γεωμορφολογία τοῦ βυθοῦ, οὐδεμίαν βαρύνουσαν ἐπήρεια δύναται νὰ ἔχη ἐπὶ τῆς ὑφαλοκρηπίδος.

Διότι, ἡ ἐπικρατοῦσα διεθνὴς ἄποψις ἐπ' αὐτοῦ εἶναι ὅτι τὰ δικαίωματα ἐπὶ τῆς ὑφαλοκρηπίδος, ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν «πολιτικὴν» κυριαρχίαν καὶ μόνον.

Ἡ θέσις αὕτη ἔχει ἐπιβεβαιωθῆ διὰ τῶν ἀκολουθῶν διεθνῶν γνωματεύσεων:

α) Γνωμάτευσιν Ἀγγλο - Γαλλικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου 1977, δι' ἧς ἀπορρίπτεται σαφῶς παρόμοιον γεωμορφολογικὸν Γαλλικὸν ἐπιχείρημα. Προσθέτως τὸ Δικαστήριον τοῦτο αἰτιολογεῖ ἐπὶ λέξει: «...ἐὰν τοιοῦτοι γεωμορφολογικοὶ παράγοντες ἦθελον ληφθῆ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ μεταβληθῆ ἄρδην ἡ ὑφισταμένη σήμερον πολιτικὴ γεωγραφία εἰς πλεῖστα σημεῖα τῆς Γῆς».

β) Ἐπίσης ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὴν διμερῆ συμφωνίαν μεταξὺ Μ. Βρετανίας καὶ Νορβηγίας, καθ' ἣν ἠγνοήθη παντελῶς ἡ ὑπαρξίς χαρακτηριστικῆς «τάφρου» τοῦ βυθοῦ καὶ ἀντιθέτως προετιμῆθη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὀρθοδόξου νομικοῦ κανόνος τῆς «μέσης γραμμῆς».

Διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὀριοθετικῆς γραμμῆς κατὰ τὴν συμφωνίαν αὐτὴν ἐλήφθησαν πλήρως ὑπ' ὄψιν, οὐ μόνον αἱ ἠπειρωτικαὶ γραμμαὶ βάσεως, ἀλλὰ καὶ αἱ γραμμαὶ βάσεως τῶν νήσων. Αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι Shetlands καὶ Orkneys ἐλήφθησαν πλήρως ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ὀρίων τῆς ὑφαλοκρηπίδος. Εἶναι ἀξιοσημείωτον δὲ ὅτι αἱ νῆσοι Shetlands, μὲ πληθυσμὸν μόνον 10.000 κατοίκων εὐρίσκονται εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τὰς Βρετανικὰς ἀκτὰς. Θεωρῶ ὡς ἐπικαιρον ὅπως εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀναφέρω τὸ ἄρθρον 4 τῆς Συμφωνίας αὐτῆς, τὸ ὁποῖον προβλέπει ὅτι, ἐὰν μία πηγὴ πετρελαίου ἢ ἄλλη γεωλογικὴ δομὴ ἢ πηγὴ ποῦ ἐμπεριέχει μεταλλευτικοὺς πόρους ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν τῆς διαχωριστικῆς (ὀριοθετικῆς) γραμμῆς καὶ ἡ ἐκμετάλλευσίς μέρους τῆς δομῆς ἢ πηγῆς, ἢ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὴν μίαν πλευρᾶν, ἢμπορεῖ νὰ γίνῃ μόνον ἀπὸ τὴν ἐτέραν πλευρᾶν, τότε τὰ συμβαλλόμενα μέρη θὰ πρέπει νὰ συνάψουν συμφωνίαν διὰ τὸν τρόπον κατανομῆς τῶν ἐσόδων ἐκ τῶν μεταλλευτικῶν τούτων πόρων. Τοιαύτην ὅμως ρύθμισιν διὰ παρομοίας περιπτώσεις εἶναι βέβαιον ὅτι ἀποδέχεται ἡ Ἑλλάς, ἢ ὁποία οὐδέποτε ὑπεστήριξε τὸ ἀντίθετον. Διότι ἡ Ἑλλάς ἐπιζητεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ οὐδόλως νὰ ἀδικήσῃ τὴν γείτονα. Συνεπῶς καὶ εἰς τὸ γεωμορφολογικὸν θέμα, ὡς ἐδέχθη, αἱ Τουρκικαὶ ἀπαιτήσεις δὲν εὐσταθοῦν καὶ ἐνδόλως καταπίπτουν.

Καὶ τέλος, ἰδοῦ, ἡ διερεῦνησις τῆς πολιτικῆς πλευρᾶς.

Τὸ βασικώτερον Τουρκικὸν ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι, ὅτε παρεχωρήθησαν αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διηυθετήθησαν εὐρύτερον, διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, τὰ πολιτικο - οικονομικὰ συμφέροντα τῶν δύο χωρῶν, δὲν συνεζητήθη θέμα ὑφαλοκρηπίδος, διότι τότε δὲν ὑπῆρχε νομοθετημένη τοιαύτη ἔννοια.

Νῦν ὅμως, μὲ τὴν καθιέρωσιν εἰς τὸ διεθνὲς δίκαιον, τῆς ὑφαλοκρηπίδος, αἱ βάσεις τῆς ἰσορροπίας, ἃς ἐζητεῖ ἡ Τουρκία εἰς τὴν Λωζάννην, ἀνατρέπονται. Καὶ ἐπομένως οἰαδήποτε μελλοντικὴ ρύθμισις ἐπ' αὐτοῦ θὰ πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἀφορᾷ καὶ εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς σημερινῆς ἰσορροπίας.

Διὰ τὰ κατανοηθῆ ἡ ὑπάρχουσα γεωπολιτικὴ πραγματικότης, πῶς καὶ ἀπὸ πότε ἐδημιουργήθη αὕτη καὶ νὰ δειχθῆ πόσον ἔωλα καὶ ἀνεδαφικά εἶναι τὰ Τουρκικὰ ἐπιχειρήματα, εἶναι χρήσιμον νὰ γίνῃ μία λίαν σύντομος ἀναδρομὴ τῶν ἀπωτέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν νεωτέρων ἐξελίξεων εἰς τὸ Αἶγαϊον.

Ἡ ἱστορία τοῦ Αἰγαίου τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ὄνομα εἶναι Ἑλληνικὸν καὶ περιλαμβάνεται καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν ἔχει συνυφανθῆ καὶ ταυτισθῆ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλλήνων. Οἱ κάτοικοι τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν Πρωτο - Ἑλλήνων καὶ ἐπέκεινα ἐπέζησαν ἕως τὴν διάπλασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ συνεχωνεύθησαν θάπτον ἢ βράδιον πρὸς αὐτό. Οἱ πολιτισμοὶ τῶν συνέβαλον εἰς τὴν προετοιμασίαν τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ Μυκηναϊκοῦ. Ἐκτοτε τὸ Αἶγαϊον ἔγινε Ἑλληνικὸν καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ κατοικῆται παρ' Ἑλλήνων. Μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν ὀπισθοδρόμησιν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς χώρας, ἀπὸ τὸ Αἶγαϊον ἐξεπορεύθη ἡ τότε ἀναγέννησις. Εἰς τὴν περιοχὴν του ἐγεννήθη ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ συνείδησις, ἡ ὁποία βραδύτερον ἐπεξετάθη εἰς ἄλλα τμήματα τοῦ Ἔθνους. Τὸ διάσπαρτον ἐκ νήσων καὶ πλοῦσιον εἰς ἀγκυροβόλια Αἰγαίων ἐδημιούργησε τοὺς ναυτίλους, τοὺς ναυμάχους, τοὺς μετανάστας.

Ἐκεῖθεν, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ ἡπειρωτικὰ παρᾶλια, ἐξεπορεύθησαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα αἱ πρῶται ἀποικίαι καὶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν τὸ ἔπος, ὁ λυρισμός, ἡ φιλοσοφία, τὸ θέατρον, αἱ ἐπιστῆμαι, ἡ μεγάλη πλαστικὴ, ἡ ναοδομία.

Παρὰ τὰς κατὰ τὴν παρέλευσιν τῶν αἰώνων ἀλλογενεῖς ἐπιδρομὰς ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, οὐδεὶς ἄλλος λαὸς ἠδυνήθη νὰ προσαρμολῆ βιολογικῶς καὶ οὐδεὶς κατώρθωσε νὰ ἀντικαταστήσῃ τοὺς Ἑλληνας, οἱ ὁποῖοι ἔκτοτε καὶ πάντοτε παραμένον ἐκεῖ. Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία διεδόθη ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὰς νήσους. Κατὰ τὴν Ἐνετοκρατίαν τὸ Αἶγαϊον ἐκαλεῖτο *Arcipelago*, καὶ Ἑλληνικὸν Ἀρχιπέλαγος.

Τέλος, μετά τὴν Ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας τὸ 1821, αἱ συνθῆκαι καὶ προϋποθέσεις, βάσει τῶν ὁποίων αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου περιῆλθον εἰς τὸ ἀνεξάρτητον πλεόν Κράτος, βασιζονται ἐπὶ τῶν ἐξῆς :

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς Συνθήκης τοῦ Λονδίνου ἡ Τουρκία ἐδέχθη νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις τὸ δικαίωμα ὅπως αὐταὶ διαθέσουν τὰς μεγάλας νήσους Αἴμνον - Σαμοθράκην - Λέσβον - Χίον - Σάμον καὶ Ἰκαρίαν.

Ἀμέσως μετὰ ταῦτα, τὴν 13 Φεβρουαρίου 1914, αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις παρεχώρησαν εἰς τὴν νικητρίαν τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων Ἑλλάδα, τὰς νήσους αὐτάς.

Ἴνα κατοχυρωθῇ ἅπαξ ἔτι τοῦτο, ἔγινε ἐπιβεβαίωσις διὰ τοῦ ἄρθρου 84 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν (10 Αὐγούστου 1920). Ἐπειδὴ ὁμως οἱ ὅροι τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν δὲν ἴσχυσαν ἐπὶ μακρόν, τελικῶς καὶ τελεσιδικίως, τὸ θέμα τῆς κυριότητος τῶν νήσων αὐτῶν ἐρροθμίσθη διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης τοῦ 1923.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν γενομένων τότε διαβουλεύσεων διὰ τὴν σύναψιν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν πρακτικῶν, ἀνεγνωρίσθη πλήρως ἡ Ἑλληνικότης ἀπασῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, λόγῳ τῶν προσκομισθέντων ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἀδιασειστων στοιχείων περὶ τῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ὑπάρξεως ἀμιγυῶς Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ εἰς αὐτάς.

Ἀπὸ τὰς διαρροθμίσεις αὐτάς ἐν συναφεείᾳ καὶ ἀπὸ τὴν ἐρμηνείαν καὶ ἄλλων διατάξεων τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, ἐξάγεται σαφῶς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΙΣ τόσον τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ὅσον καὶ τῶν συμβληθεισῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ἐπέβαλε τελεσιδικικὸν ρῆθμισιν τῶν Ἑλληνο - Τουρκικῶν διαφορῶν μὲ βάσιν μίαν νοητὴν διαχωριστικὴν γραμμὴν συμφερόντων καὶ ἐπιρροῶν, ἡ ὁποία ἐκκινουῖσα ἀπὸ τὸν Ἔβρον συνεχίζει πρὸς Νότον, κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρασίας.

Ἡ ρῆθμισις αὐτὴ δεικνύει καὶ τὴν ἐξ ἄλλων ἄλλως τε στοιχείων διαφαινομένην πολιτικὴν βούλησιν τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ τῆς Τουρκίας Κεμάλ Ἀτατούρκ, ὅπως θεωρήσῃ τὴν Τουρκίαν ὡς Ἀσιατικὸν κυρίως Κράτος, λύων πᾶσαν εὐρωπαϊκὴν διαφορὰν καὶ ὀριοθετῶν σαφῶς τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὡς τὰ ἀπώτερα πρὸς δυσμὰς ὅρια τῆς Τουρκίας.

Ἡ σημαντικὴ ἀλλὰ καὶ θεμελιώδης γεωπολιτικὴ αὐτὴ ρῆθμισις, ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῆς ὁποίας αἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμεναι χῶραι συνέχισαν τὴν διαβίωσίν των ἐπὶ πλεόν τοῦ ἡμίσεος αἰῶνος, ἐπεβεβαιώθη καὶ ἐτονόθη ἔτι περαιτέρω καὶ διὰ τῆς παραχωρήσεως τῶν Δωδεκανήσων τὸ 1946 εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω, μᾶλλον βραχεῖαν, ἀνάπτυξιν, πιστεύω ὅτι δύναμαι πλεόν νὰ συνοψίσω τὰ Ἑλληνικὰ δικαιώματα.

—*Ἡ ἔντονος μαρτυρία τῆς ἱστορίας προβάλλουσα ἀπὸ τὰ βάρη τῶν αἰώνων, περὶ τῆς ἀδιαφιλονικήτου Ἑλληνικότητος τῶν νήσων καὶ ἡ διατήρησις ταύτης μέχρι καὶ τῆς σήμερον.*

—*Ἡ προαιώνιος καὶ σαφῆς ἐξάρτησις τῶν κατοίκων τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τὸ θαλάσσιον περιβάλλον των.*

—*Ἡ γενικὴ γεωγραφικὴ εἰκὼν τοῦ Αἰγαίου, ἡ ὁποία διαμορφώνει μίαν ἄλυσσοειδῆ, πυκνὴν καὶ συνεχῆ κατανομὴν 3.000 περίπου νήσων καὶ νησίδων, μετὰ τῶν χωρικῶν των ὑδάτων, παρουσιάζει ἓνα Αἰγαῖον διάσπαρτον ἀπὸ Ἑλληνικὰς νήσους.*

Τέλος ἡ σαφῆς καὶ συγκεκριμένη πολιτικὴ βούλησις ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους διεθνεῖς Συνθήκας, βάσει τῶν ὁποίων ἔχει καθιερωθῆ ἡ παρούσα γεωπολιτικὴ πραγματικότης εἰς τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν χῶρον, πάντα ταῦτα ὀδηγοῦν εὐθέως καὶ ἀδιαφιλονικήτως εἰς τὴν διεθνῆ ἀναγνώρισιν ὅτι ὁ χῶρος τοῦ Αἰγαίου, ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον καὶ ἀδιαίρετον τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας.

Καὶ συνεπῶς ὅτι οἰαδήποτε μέσῳ τοῦ χῶρον τούτου «διέλευσις» περιοχῆς ξένης κυριαρχίας εἶναι ἀπολύτως ἀδιανόητος.

Φυσικὰ ἡ διαπίστωσις καὶ διατύπωσις αὐτῆ δὲν δύναται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ θεωρηθῆ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπηρεάσῃ τὴν ἐλευθερίαν χρησιμοποιοῦσεως τοῦ χῶρον τούτου παρὰ τῆς διεθνοῦς ναυσιπλοΐας.

Ἡ Ἑλλάς, χώρα ἐκ παραδόσεως ναυτικὴ καὶ ἰδιαίτερος χώρα κατέχουσα ἓνα τῶν μεγαλυτέρων ἐμπορικῶν στόλων τῆς οἰκουμένης καὶ ἐξαρκῶσα τὴν ὑπαρξίν της ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν καὶ εὐρεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ δόγματος τῆς ἐλευθερίας τῶν θαλασσῶν, δὲν θὰ διανοηθῆ ἀσφαλῶς ποτὲ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸ μέλλον, οἰουσδήποτε περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν διακινήσεως μέσῳ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ὡς δὲν τὸ ἔπραξεν, ἄλλως τε, οὐδέποτε μέχρι τοῦδε.

Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῆ ὅτι, ὡς ἐδείχθη καὶ ἐκ τῶν προαναφερθέντων, οὐδαμῶς συνάγεται εἴτε νομικῶς εἴτε γεωμορφολογικῶς εἴτε γεωπολιτικῶς ὅτι δύναται νὰ εὐσταθήσουν τὰ ἀνάλογα Τουρκικὰ ἐπιχειρήματα, τότε καταλήγομεν εἰς τὸ θετικὸν συμπέρασμα ὅτι δὲν δύναται ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ διαμφισβητηθῆ ὅτι τὸ Αἰγαῖον εἶναι Ἑλληνικόν.

Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει ὁ Ἑλλητισμὸς νὰ καθεῦδῃ. Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμεν ὅτι, ὡς ἐδίδαξεν ἡ ἱστορία, οἱ πρὸς ἀνατολὰς γείτονες εἶναι λίαν ἐπικίνδυνοι. Χρειαίεται νὰ τηρῆ ἡ Ἑλλάς στάσιμ σθεναρὰν, ἀποφασιστικὴν ἀλλὰ καὶ πλήρη ἐπαγρύπτησιν.

Καὶ προκειμένον περὶ σθεναρᾶς στάσεως ἔχω ὑπ' ὄψιν μου πρόσφατον σχετικῶς περίπτωσιν ἡ ὁποία ὑπῆρξε πλήρως ἀποδοτικὴ καὶ ἡ ὁποία νομίζω ὅτι ἀξίζει

νά αναφερθῆ. Κατὰ τὸ 1966, ὁ τότε Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν ἐπληροφορεῖτο αἰφνιδίως παρὰ τοῦ προξένου ὅτι ἀπηλάθησαν δύο Ἑλληνες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἄνευ σοβαροῦ λόγου. Ἐδθὺς ὁ Ὑπουργὸς διέταξεν, ὡς ἀντίποινα, τὸν Νομάρχην Δωδεκανήσου νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀπέλασιν δύο ἐκ τῶν πλέον σημαινόντων Τούρκων τῆς Ρόδου καὶ τῆς Κῼ. Παρὰ τὰς παρακλήσεις τοῦ Τούρκου Πρέσβευος αἱ ἀπελάσεις ἐξετελέσθησαν ἐντὸς εἰκοσιτετραώρου. Ἀποτέλεσμα. Ἐφ' ὅσον χρόνον εὐρίσκето εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἢ ὁποία προέβη εἰς τὴν ἀπέλασιν, οὐδεμία ἄλλη ἀπέλασις Ἑλληνικὴ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο καὶ ἐπὶ πλέον οὐδέποτε αἱ σχέσεις Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ἦσαν πλέον ἡρεμοὶ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν, ὅσον τότε.

Δὲν εἰσηγοῦμαι ἡρωικὴν διπλωματίαν! Πολλοῦ γε καὶ δῆ. Δὲν θὰ εἶμαι αὐτὸς ὁ ὁποῖος θὰ εἰσηγηθῆ παρομοίαν τακτικὴν.

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἰς τὸ θέμα τοῦ Αἰγαίου ὅλοι οἱ Ἑλληνες εὐρίσκονται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ προσβλέπουν μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην πρὸς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις τῆς Χώρας. Καὶ πιστεύω ὅτι ἡ στάσις αὕτη ἔχει δείξει εἰς πάντας γείτονας ἢ μὴ, ὅτι πρέπει νὰ παύσουν παίζοντες ἐν οὐ παικτοῖς.

Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐκφράσω μίαν ἄποψιν διὰ νὰ ἐπισημάνω ὅτι αἱ Τουρκικαὶ διεκδικήσεις δὲν ἀποτελοῦν συνάρτησιν ἢ παραβλάστημα τῆς Τουρκικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ. Εἶναι σαφῶς ἀνεξάρτητοι ἀλλήλων καὶ θὰ εἶναι μέγα λάθος εἰάν θεωρηθῆ ὅτι ἀποτελοῦν ἐπιχειρήματα μόνον δι' ἄσκησιν πιέσεως ἐπὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ Κυπριακοῦ καὶ συνεπῶς ὅτι, ὅταν τοῦτο ρυθμισθῆ, θὰ ἐκλείψουν καὶ αἱ ἀπαιτήσεις αὗται ὡς διὰ μαγείας.

Πρέπει οἱ Ἑλληνες νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ Πατρις διέρχεται σοβαρωτάτην Ἐθνικὴν κρίσιν, ὅτι πρέπει νὰ μὴ ἐφησυχάζουν καὶ ὅτι πρέπει νὰ συσφίξουν τὴν Ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ νὰ σφυρηλατήσουν ἐν ὑψηλὸν ἀλλὰ καὶ ἀγέρωχον ἠθικόν. Πρέπει νὰ παρουσιάζεται συνεχῶς «ΚΟΙΝΟΝ» τὸ μέτωπον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Σᾶς ἐξέθεσα καὶ σᾶς ἀνέπτυξα, ὅσον μοῦ ἐπέτρεπε ἡ συντομία τῆς ὁμιλίας μου, τὸ θέμα καὶ τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν.

Ἀνέπτυξα σχεδὸν ἅπαντα τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα καὶ πιστεύω ὅτι τελικῶς θὰ φέρουν μὲ διορατικὴν, συνεπῆ καὶ ἀποφασιστικὴν πολιτικὴν, αἴσια ἀποτελέσματα.

Ἐν μόνον ἐπιχείρημα παρέλειψα σκοπίμως νὰ ἀναφέρω, ἂν καὶ τοῦτο εἶναι ἐξόχως πειστικὸν διὰ πάντας, μὲ τὴν βασικὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν θὰ χρειασθῆ νὰ ἀναπτυχθῆ.

Ἐὰν ὅμως χρειασθῆ, τότε φρονῶ ὅτι θὰ πρέπει ἀδιστακτικῶς νὰ λεχθῆ, Ἴδού τὸ ἐπιχείρημα αὐτό: Μολὼν Λαβέ!